

Konferans Bildirisi

Fotoğraf Serüveninin Son Durağı, Mobil Fotoğrafçılık

Alahattin Kanlıoğlu (Dr. Öğr. Üyesi)

Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi
alahattin.kanlıoglu@ege.edu.tr

Gökhan Demirel (Arş. Gör. Dr.)

Muş Alparslan Üniversitesi İletişim Fakültesi
g.demirel@alparslan.edu.tr

Başvuru Tarihi: 21.07.2021

Yayına Kabul Tarihi: 26.09.2021

Yayınlanma Tarihi: 28.10.2021

<https://doi.org/10.17680/erciyesiletisim.973527>

Öz

Fotoğraf serüveni, insanoğlunun gördüklerini tekrar görülebilir somut bir veriye dönüştürme çabasıyla başlamıştır. Görüntünün kayıt altına alınabilmesi, tekrar görülebilir, basılabilir ve çoğaltılabilir olması ise ancak eklentik teknolojik gelişmeler sayesinde gerçekleşebilmiştir. Bu bağlamla bakıldığında fotoğraf, teknolojik bir araç olarak dikkat çekmektedir. Hatıra biriktirme aracı olarak konumlandırılan fotoğraf, zamanla belge ve kanıt özelliklerini de kazanarak, toplumsal belleğin oluşumunda söz sahibi olmuştur. Fotoğrafın artan kullanımı, aynı zamanda teknoloji olarak gelişmesinin önünü açmıştır. Fotoğrafın bu bağlamda gelişimi çoğunlukla fotoğraf üretim pratiklerinde iyileştirme, herkes tarafından ulaşılabilir hale gelme, saklama ve paylaşma olanaklarının iyileştirmesi yönünde olmuştur. Bu bağlamıyla bakıldığından fotoğraf karanlık odalardan analog makinelere, oradan dijital makinelere geçiş yapmıştır. Dijital makineler bugün yerini daha ileri bir teknoloji olan aynasız makinelere bırakırken, bilişim teknolojisi de cep telefonu fotoğrafçılığını oluşturmaya başlamıştır. Özellikle de cep telefonlarına entegre kameraların gün geçtikçe yükselen popüleriteleri, optik teknolojilerinde meydana gelen gelişmeler ile toplumların dijitalleşmeye başlaması, yeni bir alan olan mobil fotoğrafçılığın oluşumunda doğrudan etkili olmuşlardır. Bu çalışma anı biriktirme amacı taşıyan fotoğrafın kitle iletişim aracına dönüşümünde geçirdiği evrelere değinerek, mobil fotoğrafçılığın tanımını, kapsamını, teknolojik bağlamı ve kullanım alanlarını açıklamayı amaçlamaktadır. Bir literatür taraması olan bu çalışmada, fotoğrafta yeni bir alan olan mobil fotoğrafçılığın dünü, bugünkü gelişimi ve teknolojik bağlamıyla geleceği kronolojik sıralamayla araştırılarak tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İletişim, Fotoğraf, Mobil Fotoğrafçılık, Cep Telefonu Fotoğrafçılığı, Fotoğraf Tarihi.

Conference Paper

The Final Stop of the Photography Adventure, Mobile Photography

Alahattin Kanlıoğlu (Asst. Prof. Dr.)

Ege University Faculty of Communication
alahattin.kanlıoglu@ege.edu.tr

Gökhan Demirel (Res. Asst. Ph.D.)

Muş Alparslan University Faculty of Communication
g.demirel@alparslan.edu.tr

Date Received: 21.07.2021

Date Accepted: 26.09.2021

Date Published: 28.10.2021

<https://doi.org/10.17680/erciyesiletisim.973527>

Abstract

The adventure of photography started with the desire of people to be able to see what they saw again. It has been possible to record, view and reproduce the image with technological developments. In this context, photography is accepted as a technological tool. Photography, which is a tool for collecting memories, has contributed to the formation of social memory with its documenting feature over time. The development of photography in this context has led to improvements in production, accessibility, storage and sharing. Thus, photography evolved from the darkroom to analog cameras and then to digital. While digital machines are developing more and more today, information technologies have also turned the mobile phone into a camera. In particular, the development of optical technologies has increased the interest in cameras integrated into mobile phones. However, the digitalization of societies has had a direct impact on the formation of mobile photography. This study aims to explain the definition, scope, technological context and usage areas of mobile photography by referring to the stages of photography in its transformation into mass media. In this study, which is a literature review, the past, present and future of mobile photography with its technological context are discussed chronologically.

Keywords: Communication, Photography, Mobile Photography, History of Photography.

Giriş

Bir kitle iletişim aracı olarak her dönem önemli bir kazanım elde etmiş olan fotoğraf, bugün de dijital devrin en popüler mesaj iletim aracı haline gelmiştir. Fotoğrafın bu kazanımı, iletişim sürecinde söze gerek duymamasından kaynaklanmaktadır.

Fotoğrafın kısa tarihine bakıldığında, tüm çabanın ve gelişim evrelerinin fotoğrafın üretim biçiminde gerçekleştiği görülmektedir. Ressamın tuvale doğru perspektifi çizmek için giriştiği çaba, fotoğrafın bugünkü biçime gelmesindeki ilk adımları oluşturmaktaydı. İlerleme, fotoğrafın daha kolay üretilebilmesine, basılabilmesine hatta çoğaltılabilmesine imkân tanırken, üretim biçimlerinin de zamanla, teknolojik gelişmeler dolayımında değiştii, çeşitlendiği görülmektedir. Bugün yaşadığımız dijital dönem de hem fotoğrafa yeni bir üretim biçimi kazandırmış hem de fotoğraf sanatında yeni bir alan yaratmıştır. Cep telefonu fotoğrafçılığı, diğer bir isimle mobil fotoğrafçılık, yeni dönemin en sık başvuru alanı fotoğraf üretim, aynı zamanda da paylaşım aracına dönüşmüştür. Mobil fotoğrafçılığın gelişimini sağlayan şüphesiz bilişim teknolojileri, cep telefonu, akıllı telefonlar, internet ve tüm bunlara ek olarak sosyal medya uygulamalarının geliştirilmesi olmuştur.

Bugün içinde yer aldığımız dijital çağın temel kavramı paylaşım dır. Herkes tarafından her şey her yerde, her an ve her zaman paylaşılabilir hale gelmiştir. Akıllı telefonlar kullanıcıya tüm bu serbestliği oldukça pratik bir yolla sunabilmektedir. Bu paylaşım çılgınlığında en sık başvuru alanı araç ise görsel öğeler, yani fotoğraflardır. İnsanlar sürekli paylaşım ihtiyacı duymaya başlamışlardır. Var olmak, görünür olmak ancak ve ancak paylaşım üzerinden değerlendirilmeye başlanmıştır. Bu paylaşımlar ağırlıklı olarak kişisel hayat, yemek, seyahat, aile, özel hayat veya toplumsal olaylar etrafında dönmektedir.

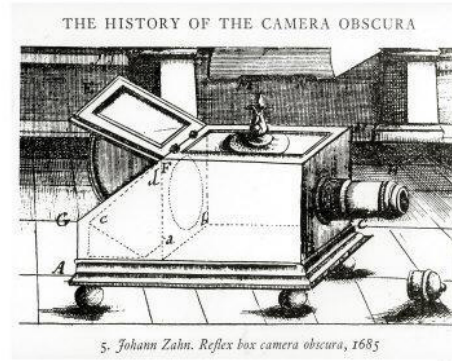
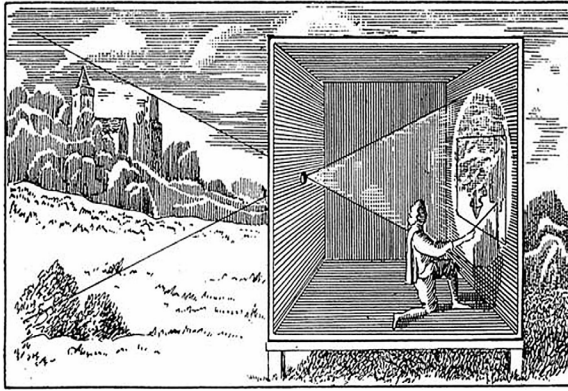
Cep telefonlarının bu amaçla yoğun kullanımı, kamera teknolojilerinin de gelişmesine katkı sağlamıştır. Kamera teknolojilerinin gelişimiyle artan fotoğraf üretim oranı, mobil fotoğrafçılığa doğrudan katkı sağlayan etmenlerin başında gelmektedir. Özellikle Instagram ve Snapchat gibi fotoğraf paylaşımı üzerine temellendirilen sosyal medya uygulamalarının, gün geçtikçe artan kullanıcı sayısı ve gündelik paylaşılan milyonlarca fotoğrafla, mobil fotoğrafçılığın gelişimine, popüleritesine önemli katkılar sağladığı ifade edilebilir.

Nitel bir alan araştırması ve literatür taraması şeklinde hazırlanan bu çalışmada, önemli bir kitle iletişim aracı olan fotoğrafın üretim, gelişim ve dönüşüm evreleri ele alınmıştır. Fotoğrafın bugün aldığı mobil halin değerlendirmesi, alanında uzman kişilerin bilgileri, yerli ve yabancı kaynakların verileri ele alınarak kronolojik bir çerçeve dolayımında değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme neticesinde dijital dönemin yeni fotoğraf üretim biçimi olan mobil fotoğrafçılığın gelecekte alması muhtemel biçim/biçimleri, teknolojik gelişmeler de hesaba katılarak değerlendirilmiştir.

1. Fotoğraf Tarihine Kısa Bir Bakış

Unutulmaya karşı direnmek, tarihe bir iz bırakmak insanoğunun var oluşuyla ilgili felsefi bir durumdur. Bu uğurda sanat eserleri yaratılmakta, yüzyıllar boyunca dayanacak yapılar inşa edilmekte, olaylar durumlar oluşturulmaktadır. İlk çağlarda mağara duvarına bırakılan ilk el izi, çıkılan avın resmedilen tasviri, daha gelişmişlerin yaptığı Babil kulesi, mısır piramitleri, heykeller, tapınaklar. Örneklerin tümü güç, gösteri ve şöhret adına bir emare olarak yapılmış olsa da tüm bu uğraş ve çabaların özünde unutulmaya karşı bir direnç yer almaktadır.

İnsanoğlunun unutulmayla olan mücadelesinde en fazla başvurduğu dalların başında ise resim sanatı gelmektedir. Evlerin duvarlarını süsleyen portreler, savaş sahneleri, önemli gün ve olayların tasvirleri ustalıklarla işlenerek bir sanata dönüşmüşlerdir. Sanat “yaratıcılık ve tutku ile birlikte anılan insanın kendini dışı vurum biçiminin ifadesidir. Sanat, bir var oluş biçimidir ve iç dünyanın somut hale getirilmesinin aracısıdır”(Bulduklu & Bulduklu, 2020, s. 35). Resim sanatı aynı zamanda görüntü ve imge dünyasını hepten değiştiren fotoğrafın da temellerini oluşturmuştur. Fotoğraf makinesinin çalışma prensibine dayanan “Karanlık Oda” diğer ismiyle “Camera Obscura” bu dönemde ortaya çıkmış ve sanatçılara doğru perspektifi yakalayarak resim çizme olanağı sağlamıştır. Robert Hirsch Camera Obscura’yı bir insanın girebileceği büyüklükte karanlık bir oda olarak tanımlar. Odanın bir duvarına açılan küçük bir delikten gelen ışığın karşı duvara görüntüyü yansıtması prensibine dayanan Camera Obscura, *Seizing The Light, A Social and Aesthetic History of Photography* eserinde fotoğraf makinesinin prototipi olarak tanımlanmaktadır (2017, p. 3).

Şekil 1. Büyük / Portatif Camera

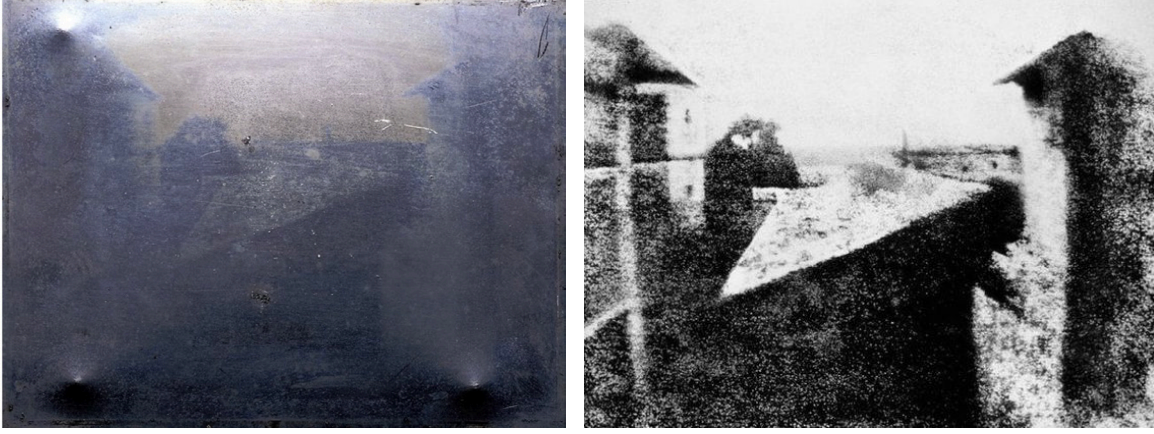
Ancak karanlık odanın bugün bilinen fotoğraf makinesi görünümüne kavuşması için biraz daha zaman ve eklentiler gerektirmiştir. Bu eklentilerin başında boyutsal küçülme gelmektedir. Pratiklikten uzak bir tasarımın portatif bir biçime kavuşması ise

“Alman bilim adamı Johann Zahn 1776’da özellikle portre resimleri çizebilmek için, elde taşınabilen Camera Obscura imal eder. Bu sistemde netlik ayarı yapabilen bir mercek sistemi, ayrıca giren ışığın şiddetini denetleyen bir diyafram bulunur. Buradan da anlaşılacağı gibi, aslında fotoğraf makinesi yavaş yavaş mekanik ve optik olarak konuşmaya başlar” (Sağlamtimur, 2011, s. 21).

Makine yavaş yavaş şekillenmeye başlamışken, fotoğraf için de gerekliliklerin oluşmasına ihtiyaç duyulmuştur. Bunları “Kimya, Banyo ve Baskı” işlemleri olarak özetlemek mümkündür. Fotoğraf temel olarak görüntünün somut bir yüzeye herkes tarafından dışarıdan görülebilir bir biçime gelmesi işleminin sonucudur. Bu işlem için de kimya biliminin çeşitli etkileşimlerle bir araya gelerek bugün film olarak bilinen duyarlı yüzeyi oluşturması gerekmiştir. Bu bağlamda gümüş nitratin güneşte karardığını 8. yüzyılda ilk keşfeden Cebir Bin Hayyan (Yaykın, 2010, s. 12) görüntünün kaydının da temellerini oluşturmuştur. Ancak görüntünün fotoğraf olabilmesi adına kimya biliminin de gelişmesi gerekmiştir.

Fotoğrafın kimya ile olan yolculuğuna bakıldığında karşılaşılan ilk isimlerden biri Alman bilim adamı Johann Heinrich Schultze’dir. Schultze, gümüş eklediği kalsiyum-nitratin güneşte karardığını keşfetmiştir. Daha sonra ise İsveçli kimyager Carl W. Scheele 1777 yılında gümüş klorürün diğer gümüş tuzlarından daha duyarlı olduğunu ve amonyak içinde kolayca dağıldığını keşfetmiştir. Bu gelişmelerle birlikte Thomas Wedgwood

1802 yılında gümüş nitrat eriğini kullanarak ilk negatifi elde etmeyi başarmış olsa da görüntünün kaybolması henüz engellenememiştir (Çelik, 2015). Bunu başaran isim, Fransız bilim adamı Joseph Nicephore Niepce olmuştur. Niepce 1826 yılında odasının manzarasını sabitlemeyi başarmıştır. Gernsheim'e göre Niepce'nin Camera Obscura'ya yerleştirdiği çinko bir levhaya yaklaşık 8 saatlik bir pozlamayla sabitlemeyi başardığı fotoğrafı, tarihte bilinen ilk fotoğraftır (1977, p. 3).

Şekil 2. Niepce'nin Odasının Penceresinden Çektiği İlk Fotoğraf.

Niepce'nin ilk fotoğraftan sonra hem Camera Obscura hem de çinko tablet geliştirmeye devam etmiştir.

Camera Obscura hem teknik gelişmeler hem de optik alanında meydana gelen ilerlemelerle kameraya dönüşürken, çinko tablet ise kimya biliminin ilerlemesiyle film tabletlerine dönüşmüşlerdir. Sağlamtimur sabit görüntünün fotoğraf olarak isimlendirilip kabul edilmesini ise ilk defa Herschel'e dayandırmaktadır. Fotoğraf kelimesinin ilk defa 1839 yılında Herschel tarafından Royal Akademi'de dile getirildiğini ve bu şekilde kullanılmaya başlandığını ifade etmektedir (2011, s. 21). Böylece fotoğraf hem isim olarak hem de biçim ve anlam olarak bugün bilinen anlamına adım adım kavuşmaya başlamıştır.

2. Fotoğrafta Dijital Dönüşüm

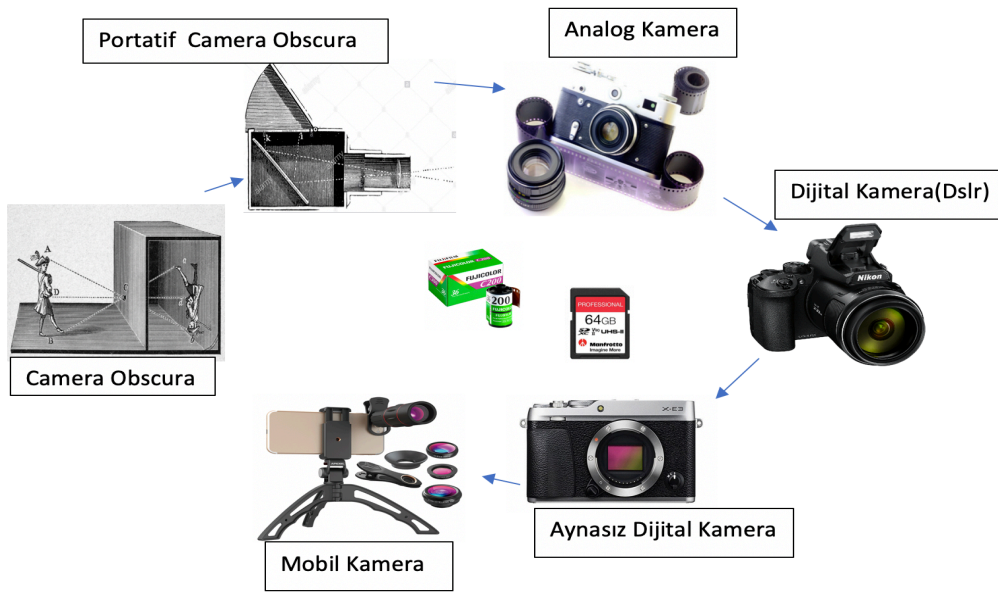
Fotoğraf, ışık ile elde edilen görüntünün, somut bir materyal üzerine günışığında görülebilir hale gelme süreci olarak tanımlanabilir. Süreç organik bir yapıda olduğu gibi dönemsel değişikliklerden, teknolojik gelişmelerden doğrudan etkilenebilmektedir. Fotoğrafın temel üretim prensibinde değişimler olmasa dahi bu değişiklikler üretim biçimi ve sonrasındaki aşamalarda rahatlıkla görülebilmektedir.

Fotoğrafın dijital bir sürece doğru evrilmesi de bu değişimin bir sonucu olarak bugün yaygın bir kullanıma erişmiş durumdadır. Film tabletlerinin yerini sensörler alırken, fotoğraflar da 0 ve 1 arasındaki bilgisayar kodlarına dönüşmüşlerdir. Bilgi ve teknoloji çağında fotoğrafın üretim sürecinin büyük bir değişime uğradığını ifade eden İşlek'e göre dijital fotoğraf, kimyasal işleme gerek olmaksızın görüntülenebilir, basılabilir, işlenebilir, taşınabilir ve arşivlenebilir bir biçim almıştır (2009, s. 99). Fotoğraflar dijital biçim aldıkça, basılı fotoğraflar da nostaljik birer öge haline gelmiştir. Zira fotoğrafı üreten makine, görüntünün yazılığı kod ve kodların okunabildiği bilgisayarların tümü bugün tamamen sayısal şekillerde işlemektedir.

"Sayısallaştırma işlemi tarama, fotoğraflama ya da ses kaydı gibi otomatik yollarla elde edilen nesne temsillerinin, dijital filtreden geçirilerek kodlanmasıdır. Bu işlem, bilgisayara aktarım

sırasında değil, kayıt sırasında gerçekleşir. Örneğin, dijital kameranın deklanşörüne basıldığı an kamera görüntüyü sayısallaştırarak kaydeder” (Bayraktar, 2013, s. 7).

Fotoğrafın dijital dönüşümünde ve insanların bu yöndeki tercihlerinde teknolojik gelişmelere uygunluğun yanında maliyet, zaman, sınırsızlık ve anıdalık belirleyici etkenleri oluşturmaktadır. Analog bir makinede yer alan 36 filmlik rulo tablet fotoğrafçıyı sınırlarken, fotoğrafın anında görülmesini de engellemektedir. Çekilen fotoğrafların banyo süreci ve bununla birlikte gelen maliyet ile zaman sorunu, analog fotoğrafın diğer dezavantajları olarak dikkat çekmektedir. Yavuz’a göre hızın önemli olduğu bir dönemde dijital teknoloji, fotoğrafın üretim sürecini kısaltmış ve fotoğrafçının işini büyük oranda kolaylaştırmıştır (2012, s. 85). DSLR (Digital Single-Lens Reflex) olarak piyasaya sürülen bu makinelerde analog makinede var olan ve fotoğrafçıya görece dezavantaj sağlayan özelliklerin tümü böylece ortadan kalkmaya başlamıştır.

Şekil 3. Fotoğrafın Teknolojik Dönüşümü

Dijital makinelerin gelişimiyle birlikte dönüşme geçen fotoğraf, kullanıcı bağlamında da değişimler yaşamıştır. Maliyet ve erişim olarak daha ulaşılabilir bir hal alan fotoğraf makineleri, fotoğraf üretiminin artmasını sağlamıştır. Van House fotoğrafta dijitalleşmenin fotoğraf üretim ve paylaşımını kolaylaştırdığını ifade etmektedir. Fotoğraf bilgisine sahip olmaksızın bu alana daha fazla insan yönelmeye başlamıştır (2009, p. 1084). İnsanlardaki bu yönelme oldukça yüksek sayıda fotoğraf üretimini beraberinde getirmiştir. Üretimle birlikte ayrıca bilgi ve tecrübe olarak da büyük bir ivme kazanan fotoğraf, tüm dünyada popüler bir sanat üretim aracı haline gelmeye başlamıştır.

DSLR makinelerle birlikte fotoğraf daha hızlı üretilebilir, paylaşılabilir ve saklanabilir bir hale gelirken, bilgisayar destekli düzenleme programlarıyla fotoğraflar üzerinde sınırsız oynama olanağı elde edilmiştir. “Dijital fotoğraf makinelerinin film kullanan makinelerden en önemli farkı, kimyasal bir süreç gerektiren film yerine, elektronik bir sistem ve makinenin arka kısmında görüntünün görülebileceği bir ekranının bulunmasıdır” (Yavuz, 2012, s. 85). Kimyasal üretim aşamasından kurtulup tamamen dijital biçimde üretilebilir hale gelen fotoğraf, düzenleme aşamasında da dijital teknolojiden yararlanmaktadır. Analog üretim döneminde fotoğrafın görülebilir veya basılabilir bir hale gelmesi için fotoğrafın karanlık odalarda banyo (Tab edilmesi) sürecine girmesini gerektirmekteydi.

Ancak Erol ve Tosun'a göre dijitalleşme ile birlikte karanlık odalar, yerini photoshop gibi dijital fotoğraf düzenleme programlarına bırakmıştır. Bu programlar kullanıcıya oldukça kısa sürelerde kaliteli, canlı ve keskin fotoğrafa ulaşma olanağı sağlamaktadır (2018, s. 599). Dijital fotoğraf düzenleme uygulamalarının fotoğraf adına sağladığı diğer bir önemli avantaj ise sınırsızlık ve yeniden kullanılabilirliktir. Fotoğrafa herhangi bir kalite kaybı olmadan her zaman müdahale etmek mümkün hale gelmiştir.

Fotoğraf makinesi her zaman gelişme göstererek ilerlemeye devam etmiş, bugün bile bu gelişimini, dönüşümünü yaşamaya devam etmektedir. Karanlık bir odadan, bugünün dijital makinelerine kadar uzun bir süreç geçmiş olsa da fotoğrafın değişim süreci devam etmektedir. Sağlamtimur'a göre doksanların ikinci yarısından sonra yaygınlaşan dijital fotoğrafçılık, sınırsız bir işleme, manipölasyon, depolama ve aktarma olanağıyla geleceğin fotoğrafçılığı olarak görülmeye başlanmıştır (2010, s. 221). Onlara uygun görüntüleme teknolojileri geliştikçe dijital fotoğraf makineleri de biçim ve boyut değiştirmektedir. Bugün elimizdeki cep telefonlarından kalem ucundan bile küçük kameralara kadar farklı biçim ve amaçlarda kullanılan fotoğraf makineleri veya fotoğraf çekme araçları bulunabilmektedir.

Fotoğraf bir anı, kayıt, tanık ve delil niteliğiyle hem geçmişin hem bugünün hem de yarının popüler aracı olarak kalmaya devam edecektir. Freund, fotoğrafın çağdaş yaşamda önemli bir yeri olduğunu ve icat edildiği tarihten bugüne kadar hem bilim hem de sanayi için vazgeçilmez bir araç haline geldiğini belirtmektedir (2008, s. 8). Fotoğraf bugün bile önemli bir propaganda ve tanıtım aracı olarak hem basın yayın kuruluşlarınca hem ticari kaygı güden şirketlerce hem de politika ve devletlerce kullanılmaktadır. Dolayısıyla fotoğraf ve fotoğraf makineleri insanların ihtiyacı dolayımında gelişmeye dönüşmeye devam edecektir.

3. Bilişim Teknolojilerinin Fotoğrafa Etkisi

Bilginin insanlara fayda sağlamak adına pratiğe dökülerek yazılım, donanım ve hizmet bağlamında dönüşümüne dayalı teknolojiler, bilgi ve bilişim teknolojileri olarak kabul edilmektedir. Toplumsal ilerleme ve gündelik hayat pratiğinde avantaj yaratmaya çalışan bilişim teknolojileri bu bağlamda yeni imkanlar, bakış açıları ve değişimler getirerek toplumun da dönüşümüne katkı sağlamaktadır. Özsoy yeni iletişim teknolojilerinin hız, erişim, saklama kapasitesi ve yeni hizmet alanlarının doğmasına imkân tanınması açısından geleneksel iletişim araçlarından ayırt edilebildiğini, ekonomik, siyasal ve toplumsal alanlarda önemli değişikliklere yol açabildiğini belirtmektedir (Özsoy, 2011, s. 82). İletişim alanında meydana gelen gelişmeler ve cep telefonları, bu anlamda önemli birer örnek teşkil etmektedirler. Global iletişim olanağı, cep telefonları, bilgisayar ve internet sayesinde gerçekleşmektedir.

Cep telefonları, gündelik hayat pratiğinde insanların vazgeçilmez birer eşyası haline gelirken, toplumsal değişimlerde de rol oynamaktadır. Birçok sanat faaliyetinin yanı sıra özellikle fotoğraf alanında meydana gelen büyük yayılım, bu anlamdaki mevcut ilerlemeler sayesinde gerçekleşebilmiştir. Martyn, bilişim teknolojilerinde meydana gelen gelişmelerle birlikte küçük fotoğraf makinelerinin, dijital kurgu uygulamalarının, kablosuz modem ve kameralı cep telefonlarının gün geçtikçe kullanımlarının arttığı belirtmektedir (2009, p. 200). Fotoğrafın bugün kazandığı popülerite cep telefonları ve internet kullanımıyla doğrudan ilişkilidir. Cep telefonlarının yoğun kullanımı, her kesimden insanın fotoğrafa erişimini sağlamıştır.

Şekil 4. Cep Telefonu Kameralarının Gelişimi

Analog makineden dijital makineye geçiş, fotoğrafçılık adına bir devrim olsa da teknolojik ilerleme bağlamında kullanıcılar daha yeni ve pratiğine erişim olanağı elde etmiştir. Ignatov vd.'ne göre son yıllarda cep telefonlarını fotoğraf anlamında büyük ölçüde geliştiren kompakt kamera sensörlerinin kalitesi önemli ölçüde gelişme göstermiştir (2017, p. 3277). Yüksek çözünürlük ve kalitede fotoğraf çekebilen cep telefonlarının varlığı, fotoğrafların daha kolay bir biçimde çekilebilmesi, saklanabilmesi ve paylaşılabilmesi, kullanıcıların fotoğrafa olan ilgisini artıran başlıca etmenler arasında yer almaktadır. DSLR olarak tanımlanan dijital fotoğraf makinelerinde bir dezavantaj olan ağırlık ve boyut, cep telefonları ile tamamen ortadan kalkmış durumdadır. DSLR fotoğraf makinelerinde birkaç dezavantaj vardır. Pahalı, ağır ve hacimlidirler, taşınmaları ise kolay değildir. Bununla beraber lens, flaş ve filtre gibi aksesuarlara ihtiyaç duyarlar. Bunlar pratikte güçlük yaratabilen aksesuarlardır. DSLR kameralar için uygun bir alternatif, bir cep telefonu kamerası olabilir. Cep telefonları kolayca erişilebilir ve taşınması kolaydır. Cep telefonu kameralarının görüntü kalitesi, teknolojik ilerlemesi nedeniyle DSLR kameralarla rekabet halindedir (Shrestha & Poudel, 2019, p. 112). Bununla beraber halihazırda kullanıcının cebinde kendinden bir parçaymış gibi duran cep telefonları artık bir yük veya iş olarak görülmezken, dijital kameralar artık bir yük ve eşya olarak kabul edilmektedir. Dolayısıyla gündelik hayat pratiğinde cep telefonlarının fotoğraf çekmek, saklamak, düzenlemek ve paylaşmak adına DSLR makinalara göre kullanıcıya daha fazla avantaj sunduğunu belirtmek mümkündür.

Cep telefonu ve bilişim alanında yaşanan gelişmelerle birlikte aynı zamanda dijital çağın getirdiği sosyal medya, bulut teknolojileri ve dijital devrim de fotoğrafın bugünkü popülaritesinde önemli bir paya sahiptir. Zira fotoğrafın bugün sadece çekilmesi değil, aynı zamanda paylaşılması da gerekmektedir. Bu noktada sosyal medya uygulamaları bu anlamda önemli bir işlevi üstlenmişlerdir. Çetin'e göre insanlar sırf sosyal medyada paylaşmak üzere fotoğraf çekmeye, bu yönde duruşlar sergilemeye ve pozlar vermeye başlamışlardır. Fotoğraflar, ancak ev ancak sosyal medyada paylaşılırsa bir değer kazanmaktadırlar (2015, s. 782). Dolayısıyla sosyal medya uygulamalarının kullanıcıya cep telefonlarından çekilen fotoğrafları anında düzenleme ve çevrimiçi ortamda paylaşma olanağı sunması, kullanıcıların bu yöndeki davranışlarını pozitif yönde etkilemektedir.

İnsanların sosyal medyada fotoğraflarını paylaşmaları, fotoğrafa olan ilgiyi arttırdığı gibi teknolojinin de dönüşümünde etkili olmuştur. Teknoloji şirketleri, cep telefonu markaları fotoğrafı temel pazarlama araçlarından biri haline getirmeye başlamışlardır. Yüksek kalite fotoğraf, hızlı işlemci, estetik çekim modları ve farklı efektler, firma ve şirketler için temel rekabet ögesine dönüşmüşlerdir. Cep telefonlarının artık gazeteciler tarafından basın açıklamalarında, kitlesel eylem ve haber konularında video kamera yerine kullanıldığı görülmektedir. Hızla gelişen kameraları sayesinde bugün daha iyi görüntü almak mümkün hale gelmiştir. Rekabetçi piyasa koşullarında 4K çözünürlükte görüntü çeken telefonlar

mağazalarda yer almaya başlamışlardır (Bakır, 2020). Fotoğraf, fotoğrafın kalitesi cep telefonlarına entegrasyonu ve dijital avantajları şirketler için bilişim alanında yaşanan gelişmelere paralel olarak birer tüketim ve pazarlama ögesine dönüşerek fotoğrafın gelişmesine katkı sağlamaya başlamıştır. İnsanların en güzel fotoğrafa erişme istekleri, en iyi kaliteyi sunan cep telefonlarına yönelmeyi de beraberinde getirmiştir. Dolayısıyla cep telefonu, bilişim alanı ve optik alanında yaşanan gelişmelerin tümü birbiriyle uyumlu şekilde fotoğrafın gelişmesine, dönüşmesine ve popülerleşmesine birlikte katkı sağladığı ifade edilebilir.

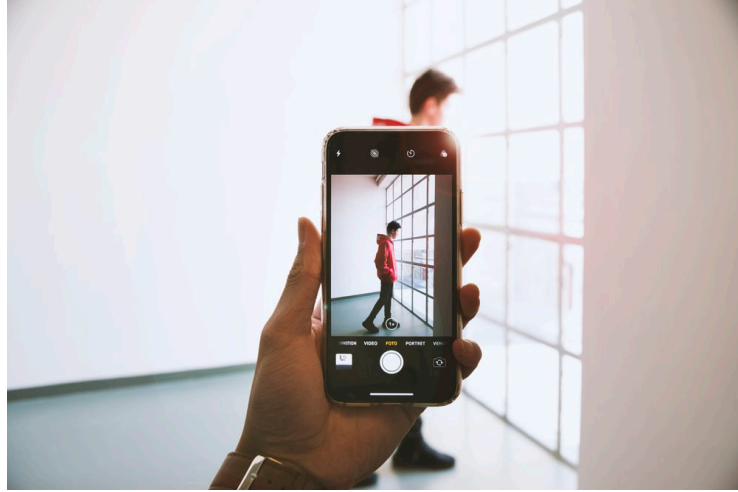
Teknolojik rekabet firmalar boyutunda yaşansa da fotoğrafa olumlu yönde katkı sağlamıştır. Mobil fotoğrafçılık, bu rekabetin bir sonucu olarak yeni bir alanı temsil etmektedir ve haber, film çekimi, yarışma ve sergiler dahil olmak üzere birçok farklı alanda cep telefonu kameralarının kullanılmaya başlanmasının doğal bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

4. Mobil Fotoğrafçılık ve Gelişimi

Durağanlıktan uzak ve hareketli, hareket halinde olan anlamlarında kullanılan “mobil”, teknoloji döneminin temel bir kavramı olarak sıkça kullanılmaktadır. Bugün birçok eşya, alet ve cihaz kablolardan kurtularak mobil bir biçim almıştır. Bu araçların başında ise cep telefonları gelmektedir. Akıllı cep telefonları, gündelik yaşamın vazgeçilmez bir parçası haline gelmişken, kullanıcılar bağlamında da pratik çözümler sunmaktadır. Kahraman’a göre cep telefonları insanların yaşam biçimlerinde gün geçtikçe değişim yaratmaktadır. Tek bir aygıt ile sosyal ağlarda fotoğraf paylaşabilmekte, yüksek kalitede fotoğraf gösterebilmekte ve uygulamalar aracılığıyla fotoğrafları düzenleyebilmektedir (2020, s. 240). Bununla beraber kullanıcılar hareket halindeyken bile bilgisayar ile yapabildiği neredeyse her türlü şeyi kısa sürede ve kolaylıkla yapabilir hale gelmişlerdir.

İletişimi, ilişki ve işlemleri mobil hale getiren cep telefonları, fotoğrafçılığı da mobil bir biçime dönüştürmüştür. Bu alan, diğer fotoğraf alanlarından farklı olarak doğrudan teknolojik gelişmelerin insan yaşamını kolaylaştırmasının bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Zira mobil kavramı hareket anlamında olduğu kadar, pratik kullanım anlamında da sıkça kullanılmaktadır. “Cep telefonları ile artan paylaşım yaklaşımı, kamusal ve özel alanda kesintisiz olarak, zaman ve mekân kavramlarının sınırlarının aşılmasına yol açmış, cep telefonu fotoğrafçılığı adı altında genelleyecek yeni bir fotoğraf türünün doğmasına neden olmuştur” (Sağlamtimur, 2017, s. 90).

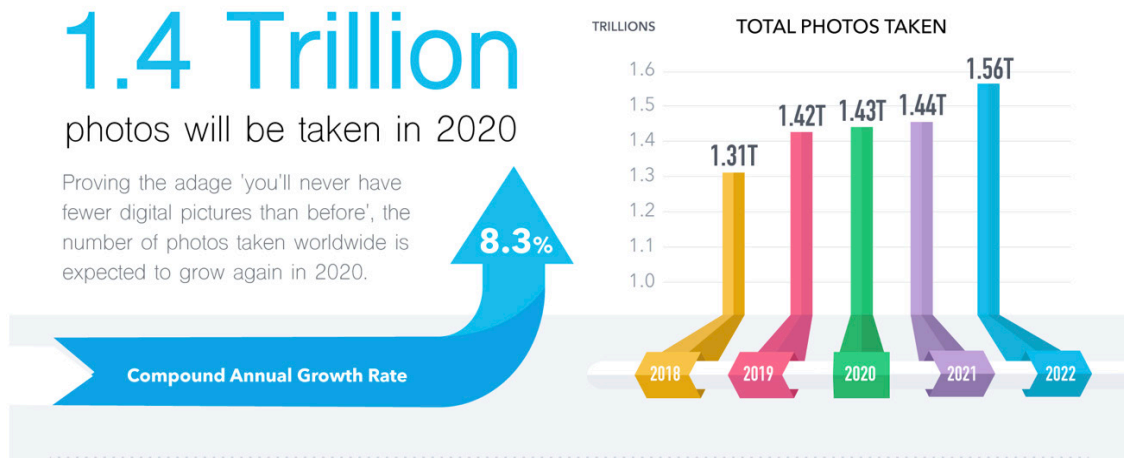
Dolayısıyla mobil telefonlar, fotoğrafın oldukça pratik bir biçim almasına da katkı sağlamışlardır.

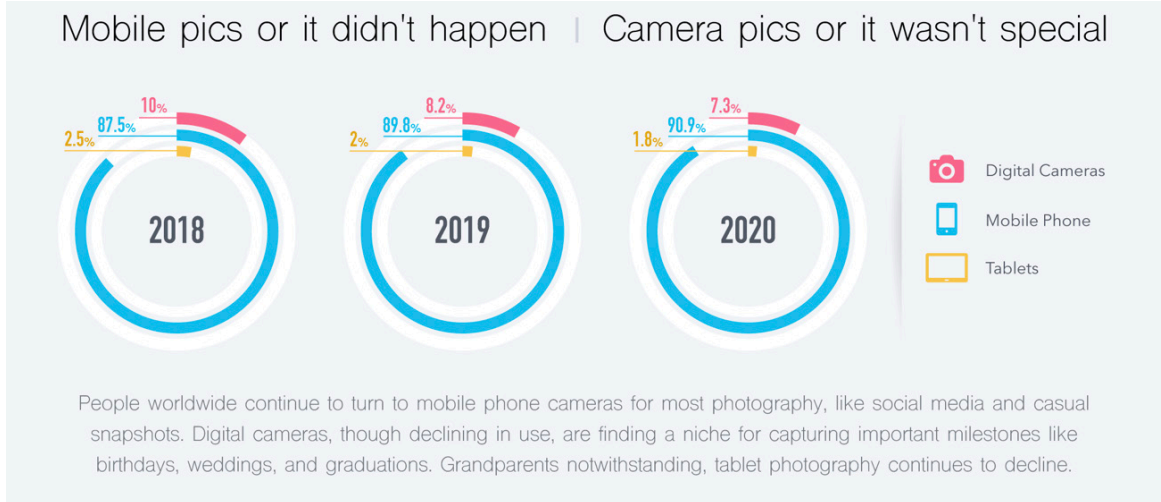
Şekil 5. Mobil Fotoğrafçılık

Fotoğrafçılığın cep telefonlarına entegrasyonunun bir sonucu olarak ortaya çıkan mobil fotoğrafçılık, gelişim ve yayılımını ancak sosyal medya uygulamalarının yoğun kullanımıyla tamamlayabilmiştir. Paylaşım esasına dayanan sosyal medyada insanlar, çevrelerinde olan biten her şeyi paylaşarak varlıklarını kanıtlamaya ve böylece sosyalleşmeye çalışmaktadırlar. Eldeniz'e göre sosyal medyanın insanları görünür kılmasında, farklı ve güçlü bir haz duygusu yatmaktadır (2017, s. 224). Bugün bu haz arayışının büyük oranda kendini görsel öğeler dolayımında gösterdiği anlaşılmaktadır. Özellikle de fotoğraf paylaşımı üzerine kurulu Snapchat, Flickr ve Instagram gibi uygulamalar bu anlamda başat rol oynamışlardır. Bu uygulamalar sayesinde insanlar her an fotoğraf çekip paylaşabilir hale gelmişlerdir.

Sosyal medya araştırma şirketi olan Mylio'nun verilerine göre 2020 yılında çekilmiş 1.4 trilyona yakın fotoğrafın sadece %7,3'ünde kamera kullanılmıştır. Geriye kalan %91'e yakınının çekimlerinde ise cep telefonlarının kullanıldığı ortaya çıkmıştır (Carrington, 2021). Mobil fotoğrafçılığın yaygınlığı konusunda net veriler sunan bu araştırmada dikkat çeken bir diğer nokta, 1.4 trilyonluk çekim sayısıdır. Bu oran aynı zamanda insanların ne oranda mobil fotoğraf deneyimi yaşadığını da gözler önüne sermektedir.

Şekil 6. 2020 Yılında Çekilen Fotoğraf Sayısı

Şekil 7. Fotoğraf Çekerken Kullanılan Araçlar

Mobil fotoğrafçılığın temel noktasını sosyal medya paylaşımları oluşturmaktadır. İnsanlar cep telefonlarıyla çektikleri fotoğrafların büyük bir oranının sosyal medya platformlarında paylaşımına sokmaktadırlar. Paylaşılan her bir fotoğraf ise birer sunum veya temsil haline gelmektedir. Şener ve Özkoçak, fotoğrafın her zaman bir sunum aracı olduğunu ancak, sosyal medya ile birlikte diğerlerine kimlik aktarma, iletişim kurma ve onaylanma aracına da dönüştüğünü belirtmektedir (2014, s. 123). Sosyal medyanın temel bağlamı da bu noktada ortaya çıkmaktadır. İnsanlar fotoğraf paylaşırken, diğer kullanıcılardan bir etkileşim beklemektedirler. Bu etkileşimin altında onaylanma, kabul görme, beğenilme veya dikkat çekme gibi nedenler yatsa da temel amaç etkileşim almaya yöneliktir. Etkileşim alan fotoğraflar, kullanıcıda daha fazla fotoğraf, daha iyi fotoğraf, daha dikkat çekici fotoğraf paylaşma isteği uyandırmaktadır. Fotoğraf çekme oranına pozitif yönde bir etki yaratan bu eğilim, aynı zamanda mobil fotoğrafçılığın da gelişmesine ve yaygınlaşmasına katkı sağlamaktadır.

Kullanıcıların/tüketicilerin daha iyiye, daha güzele ve daha kaliteliye erişim arzuları, cep telefonlarının teknolojik yeniliklerle donatılmasını sağlamaktadır. Freund, fotoğraf sanayisinin gelişiminin, diğer sanayi dallarına oranla çok daha hızlı olduğunu belirtirken (2008, s. 9), genel bağlamı değerlendirmiş olsa da yazarın bu cümlesini pekâlâ bugünün mobil fotoğrafçılığın uygulamak mümkündür. Zira cep telefonlarının gelişmesiyle ivme kazanan mobil fotoğrafçılık, dijital fotoğraf döneminden bile daha hızlı gelişme göstermektedir. Özlü'ye göre sürekli yenilenen telefon modelleriyle akıllı telefonlar fotoğraf tarihinin neredeyse 200 yıllık geçmişindeki en büyük atılımlarını son 10 yılda yapmıştır (2019, s. 93). Ancak bu hız veya gelişim ivmesinin sadece cep telefonlarına entegre edilen kaliteli lens ve kameralarla sınırlı olmadığını belirtmek gerekmektedir. Mobil fotoğrafçılığın gelişmesini sağlayan asıl etken, pratik kullanım olmuştur. Fotoğrafın kısa bir zaman diliminde çekilebilmesi, istendiği şekilde düzenlenebilmesi ve bunun sosyal medyada anında paylaşılabilmesi, mobil fotoğrafçılığı olumlu yönde etkileyen etmenlerin başında gelmektedir. "Hız, kolay taşınabilirlik, basitlik, paylaşım, anıdalık gibi özellikleriyle ön plana çıkan cep telefonu fotoğrafçılığı, beraberinde fotoğraf çekim teknikleri, donanımsal yeterlilik ve sanatsal bakış açısı gibi konuları da tartışmaya açmıştır" (Sağlamtimur, 2017, s. 90). Uygulamanın getirdiği kolaylık ve pratikliğin yanı sıra bilişim alanında, internet alanında ve optik alanda meydana gelen gelişmeleri de göz ardı etmemek gerekmektedir.

Fotoğraf ve üretim araçlarında meydana gelen teknik ilerleme, kullanıcı deneyiminde kaliteyi sunmaktadır. Özlü'ye göre gündelik yaşamın vazgeçilmez unsurlarından olan cep telefonları, kamera teknolojisinin geleceğini şekillendirmede önemli bir rol üstlenmiş bulunmaktadır. Artık insanlar mobil telefon ihtiyaçlarını karşılamanın ötesinde, yeni çağın teknolojik alışkanlıklarını yerine getirecek iyi bir telefon istemektedirler (2019, s. 2). Dolayısıyla kaliteli fotoğraflar sunan cep telefonları tüketicilerin satın alma davranışlarını doğrudan etkilerken, hızlı internet de kaliteli fotoğrafı paylaşmayı mümkün kılmaktadır.

5. Mobil Fotoğrafçılığın Kullanım Alanları

Mobil fotoğrafçılığın popülerite kazanmasında, sosyal medya uygulamalarının akıllı telefonlarda kullanılmaya başlanması şüphesiz büyük oranda etkili olmuştur. Ancak popüleriteye sosyal medya kadar etki eden bir diğer etmen de cep telefonlarının sağladığı pratik kullanım olmuştur. Kullanıcıların her daim yanlarında olan cep telefonları, birer kamera işlevi görmeye başlamışken, bilgisayar ve baskı gibi birbirinden bağımsız süreçlerinin de tamamını tek çatı altında toparlayabilmiştir. Cep telefonu ile anlık çekilen bir fotoğraf, farklı bir platforma taşınmaya ihtiyaç duymadan, hemen düzenlenebilir ve başkalarının beğenisine sunulabilir hale gelmiştir.

Bunun yanında fotoğraf ve film otoriterleri tarafından da kabul görmeye başlanan mobil fotoğrafçılık, bu yönde gelişme göstermeye ve çeşitlenmeye başlamıştır. Mobil fotoğrafçılığın yoğun olarak kullanılmaya başlandığı başlıca alanları ise şu şekilde sıralanabilmektedir;

5.1. a-) Kişisel Kullanım ve Arşivleme

Kullanıcılar cep telefonu ile iletişim ihtiyaçlarını giderirken aynı zamanda da kamera sahibi olmaktadır. Hergün binlerce fotoğraf çekilirken, bu sayının telefonun çekim kalitesine, fotoğrafı düzenleme araçlarına ve filtre özelliklerine göre değişkenlik gösterdiğini ifade etmek mümkündür.

Kullanıcılar her ne kadar sosyal medya için özellikle fotoğraf çekme eğilimi göstermeye başlamış olsa da tek fotoğraf ile yetinmedikleri de aşikardır. Teknik olanaklar sayesinde farklı ve sınırsız (*aygıtın hafızası dahilinde*) sayıda fotoğraf çekebilir hale gelen kullanıcı, çok az sayıda fotoğrafı sosyal medyada paylaşırken, geriye kalan fotoğrafları cep telefonunda veya bulut teknoloji ile çevrimiçi hafızada biriktirebilmektedir. Dolayısıyla cep telefonları fotoğraf adına hem birer üretim aracı hem de depolama aracı olarak kullanılabilir hale gelmiştir.

Şekil 8. Telefon Albüm/Arşiv Örnekleri

Kullanıcının telefonunda depoladığı kişisel fotoğraf arşivi veya albümü ise ağırlıklı olarak aile/arkadaş, özçekim veya kişisel/özel fotoğraflar gibi anı, hatıra özelliği taşıyan çekimlerden oluşabilmektedir.

5.2. b-) Sosyal Medya Uygulamaları

Sosyal medyanın mobil fotoğrafçılığa katkısı temelde karşılıklı bir bağlama dayanmaktadır. Cep telefonu teknolojilerinin gelişimi, yapay zekâ ve internet, akıllı telefonu ortaya çıkartırken, sosyal medya uygulamaları da yeni cihaza uyumlu hale getirilmeye başlanmıştır. Uygulamaların cep telefonlarında kullanımı hem uygulamaların hem de telefonların kullanımını arttırmıştır. Mobil fotoğrafçılık ise bu noktada fotoğraf temelli sosyal medya uygulamalarının yaygınlaşmasıyla yükselişe geçmiştir. Öyle ki mobil fotoğrafçılığa en fazla katkıyı sağlayan ve gelişmesinin önünü açan temel etken fotoğrafın bu kullanım biçimi ile mümkün olmuştur.

Şekil 9. Cep Telefonlarında Bulunan Sosyal Medya Uygulamaları

Kullanıcılar sırf sosyal medyada fotoğraf ve video paylaşmak için çekim yapar hale gelmişlerdir. Fotoğraftan alacakları/aldıkları etkileşimin verdiği hazzın peşinde olan bu kullanıcılar için kalite, yenilik ve farklılık büyük önem arz etmektedir.

5.3.c-) Vatandaş/Yurttaş Gazeteciliği

Mobil fotoğrafçılık ile birlikte her vatandaş bir gazeteci potansiyeline sahip olmuştur. Elinde belgeleme aracı olan bir gazeteci gibi kullanıcılar, haber değeri taşıdığını düşündükleri bir olay, durum veya görüntüyü anında fotoğraflayıp çeşitli haber sitelerine veya sosyal medya kanallarında paylaşabilmektedirler. Özlü'ye göre, yaşam alanlarının görüntülenmesindeki rolü açısından akıllı telefonlar, beraberinde gazetecilik mesleğinin biçiminin de değişimine sebep olmuştur. Geleneksel, edilgen gazetecilik yerini interaktif bir biçime bırakmış, okurların haber sürecine dahil olmaları sağlanmıştır. (2019, s. 94). Özellikle de toplumsal olay, eylem ve kitle hareketlerinden aktif rol oynayan vatandaş gazeteciler, cep telefonlarıyla olayları anbean aktarma imkânı bulmaktadırlar.

Şekil 10. Vatandaş Gazeteciliği

Vatandaş gazeteciler bir kuruma bağlı haber kanallarına göre nispeten daha bağımsız, daha özgür ve daha açık haber ve bilgi aktarımı yapabilmektedir. Vatandaş gazetecileri, bu ediniimi mobil kameraların yüksek çözünürlüklü görüntü aktarım teknolojilerine sahip olmaları ile elde edebilmişlerdir.

5.4.d-) Fotoğraf Yarışmaları ve Sergiler

Mobil fotoğrafçılık alanında gelinen kalite, yarışmalarda kendine yer edinmesini sağlamıştır. Mobil cihazların kullanıcıya yüksek kalitede görüntü sunmasının yanında, profesyonel çekim ayarlamalarını da sunmaya başlaması, cep telefonlarını portatif ve pratik bir fotoğraf makinesine bir adım daha yaklaştırmıştır. Profesyonel görüntü ve açılar elde edilebilen bu cihazlarda sanatsal denemeler ve deneysel çalışmalar dahi yapılabilmektedir.

Fotoğrafın sanatsal yönünün de bu bağlamda etkilendiği mobil fotoğrafçılık, modern sanatçılar tarafından kamera imkanları ve hazır filtreler dolayımında farklı biçimlerde kullanılmaktadır. Sanatçılar, eserlerini mobil fotoğrafçılığın bir uzantısı olarak sosyal medyada paylaşmaktadır. Dolayısıyla yeni fotoğraf biçiminin, sanat ve sanatçıya yeni bakış açıları kazandırarak katkı sağladığı, sanat eserlerinin paylaşılmasıyla, sanat ve sanatçıyı daha ulaşılabilir kıldığı ifade edilebilir.

Özellikle de Sergi ve fotoğraf yarışmalarında kendine yer bulmaya başlayan mobil fotoğrafçılık ve sanatsal yaklaşımları, yükselen bir ivmeye geçmeye başlamıştır. Öyle ki ulusal veya uluslararası birçok yarışmada cep telefonlarından çekilen fotoğraflar için ayrı kategoriler açılmaya başlanmıştır. Bunun yanı sıra sadece cep telefonlarıyla çekilen fotoğraflardan oluşan sergiler, gösteriler de yapılmaya başlanmıştır.

Şekil 11. Mobil Fotoğrafçılık, Fotoğraf Yarışması Afışı

Mobil fotoğrafçılığın fotoğrafçılar tarafından da kabul görülmeye başlandığını kanıtlayan bu tür yarışma ve sergiler, aynı zamanda mobil fotoğrafçılığın daha da ilerlemesine ve popülerleşmesine de ön ayak oluşturmaktadırlar.

5.5.e-) Film/Klip Çekimleri

Cep telefonu kameralarının 4K görüntü kalitesinde görüntü vermeye başladığı bugünlerde, birçok film sadece bu cihazlar kullanılarak çekilmeye başlanmıştır. Mobil fotoğrafçılıkta kullanıcıya sunulan pratiklerin tümü aynı şekilde film çekimlerinde de sunulmaktadır. Bu pratiklerin başında ise kullanıcıya avantaj sağlayan portatiflik, hız ve ekonomi gelmektedir. “Unsane”, “I Play With the Phrase Each Other”, “Night Fishing” ve “Romance in NYC” Savaş Önemli’ye göre mobil kameralarla çekilmiş en iyi filmler arasında yer almaktadır (2019).

Şekil 12. Cep Telefonu İle Çekilen Unsane Filmi

Tıpkı fotoğraf yarışmalarında olduğu gibi, sadece cep telefonlarıyla çekilen kısa film ve kliplerin kabul edildiği yarışmalar veya aynı yarışmada mobil çekimlere ayrılan kategoriler oluşmaya başlanmıştır.

Mobil fotoğrafçılığın kalite olarak güven verdiğinin kanıtı olan bu ulusal ve uluslararası yarışma kabulleri, aynı şekilde mobil fotoğrafçılığın gelişmesine katkı sağlayan etken olarak da kabul edilmektedir.

Sonuç ve Değerlendirme

Dijitalleşmiş toplum nezdinde görsel dil, en açıklayıcı ve kolay anlaşılır dili oluşturmaktadır. Tarih boyunca değişik anlamlar kazanan fotoğraf, bugün de önemli bir kitle iletişim vazifesini üstlenmiş durumdadır. Dönemin gerekliliklerine göre şekillenen ve gelişen fotoğraf, günümüzde cep telefonları sayesinde mobil şekilde üretilmeye başlanmıştır.

Bugün insanların çevrelerinde olan biten her şeyi sosyal medyada paylaşmaya başladığı bir dönem yaşanırken, paylaşım dilini ise mobil fotoğraflar oluşturmaktadır. Mobil fotoğrafçılığın ortaya çıkmasına vesile olan bu davranış, aynı zamanda fotoğrafın cep telefonları için önemini de ortaya koymuştur. Mobil fotoğrafçılık, kitlesel bir yayılım kazanmışken, fotoğraf telefonlar için vazgeçilmez bir özellik olarak kabul edilmeye başlanmıştır. Tüketicilerin satın alma davranışlarında doğrudan etkili olan bu özellikler, optik sanayi ve bilişim teknolojilerinin de harekete geçmelerinde etkili olmuştur.

Mobil fotoğrafçılığın gelişimine katkı sağlayan etmenler arasında optik ve bilişim alanında meydana gelen gelişmeler kadar, yapay zekâ ve sensör teknolojileri alanında kaydedilen ilerlemeler de etkili olmuştur. Zira kamera olmadan yolculuğuna bağlayan birçok mobil cihaz, bugün farklı işlevleri olan ve yüksek çözünürlükte görüntü veren 4 adet kamera ile donatılmışlardır. Makro çekimleri, geniş çekimleri, portre ve panoramik çekimleri mümkün kılan bu kameralar, olağan üstü özelliklerle donatılmaya başlanmıştır.

Cep telefonları ve dolayısıyla da mobil fotoğrafçılığın geleceği hakkında ipucu veren gelişmeler, hızlı yükselişin gelecekte de devam edeceği kanısını oluşturmaktadır. Mobil fotoğrafçılığın gelişmesine katkı sağlayacağı açık muhtemel gelişmeleri, daha fazla kamera, daha düşük diyafram değerine sahip lensler, daha gelişmiş yapay zekâ ve daha yüksek çözünürlükte fotoğraf sunma hedefi olarak sıralamak mümkündür. Bu gelişmeler dolamında cep telefonlarının hem teknolojik gelişimi hem de kullanım yaygınlığı göz önüne alındığında, mobil fotoğrafçılığın, profesyonel makinelerin kalite ve çözünürlüğüne henüz erişememiş olsa da yavaş yavaş fotoğraf makinelerini geride bırakmaya başladığını ifade etmek mümkündür.

Fotoğraf üretim aracı olarak mobil cihazların, DSLR kameralara göre daha sık tercih edilmeye başlandığı açıktır. Buradaki temel etkeni pratik kullanım, hafiflik ve her an, her şekilde yanlarında bir kameranın olması oluşturmaktadır. Fotoğrafın anında düzenlenme ve çevrimiçi ortamda başkalarıyla paylaşılabilmesi, mobil fotoğrafçılığı ayrıca tercih edilebilir kılmaktadır. Kullanıcılar için önemli avantajlar sağlayan bu özellikler, tüketim ve satın alma davranışına doğrudan etkilemektedir. Tüketici davranışlarına göre şekil alan üreticiler, tüketim adına bu noktaları dikkate alarak, üretimlerini düzenlemektedirler. Zira piyasada farklı özellik ve kalitede sayısız cep telefonu modelinin bulunması, üreticiler adına bu eğilimi kanıtlar niteliktedir.

Dolayısıyla mobil fotoğrafçılığın daha da gelişerek, toplumun birçok noktasında kendine daha fazla yer edineceği, kalite olarak profesyonel makinelerle yarışacak boyuta gelebileceğini ifade etmek pekâlâ mümkündür.

Notlar

1 Jessica Steward, "18 Famous First Photographs in History: From the Oldest Photo Ever to the World's First Instagram", 30.09.2019, <https://mymodernmet.com/first-photograph-photography-history/>, E.T: 15.06.2021

Kaynakça

- Bakır, O. (2020, 08 03). *Kamerası En İyi Telefonlar*. www.Journo.com.tr: <https://journo.com.tr/kamerasi-en-iyi-telefonlar> adresinden alındı
- Bayraktar, K. O. (2013). İz ve gerçeklik bağlamında fotoğrafın sayısallaştırılması. *Kontrast* (38).
- Bulduklu, E., & Bulduklu, D. (2020). Eleştirel Bir İletişim Biçimi Olarak Soyut Resim Sanatı ve Mimaride Kullanımı: Wassily Kandinsky Örneği. *Kritik İletişim Çalışmaları Dergisi* (2).
- Carrington, D. (2021). *How Many Photos Will Be Taken in 2020?* 17.07 2021 tarihinde Mylio.com: [hhttps://blog.mylio.com/how-many-photos-will-be-taken-in-2020/](https://blog.mylio.com/how-many-photos-will-be-taken-in-2020/) adresinden alındı
- Çelik, D. (2015, 11 30). *Fotoğraf Makinesinin Kimya ile Başlayan Yolculuğu*. 14 Haziran 2021 tarihinde Kimyasal Gelişmeler: <http://www.kimyasalgelistmeler.com/hayatin-icinden/bunlari-biliyor-musunuz/fotograf-makinesinin-kimya-ile-baslayan-yolculugu.html> adresinden alındı
- Çetin, E. (2015). Sosyal Paylaşım Ağlarında Fotoğraf, Yer/Mekân Bildirim Paylaşımları ve Mahremiyet: Facebook Örneği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(41).
- Eldeniz, L., & Sepetci, N. (2017). Sosyal Medyada Mahremiyet Algısının Çöküşü “Instagram Üzerine bir Araştırma. E. B. vd. içinde, *Medyayı Okumak*. Cinius Yayınları.
- Freund, G. (2008). *Fotoğraf ve Toplum*. (Çev. Ç. Ş. Demirkol) İstanbul: Sel yayınları.
- Gernsheim, H. (1977). The 150th Anniversary of Photography. *History of Photography*, 1(1).
- Hirsch, R. (2017). *Seizing The Light, A Social and Aesthetic History of Photography*. New York: Routledge Publication.
- House, N. A. (2009). Collocated Photo Sharing, Story-Telling, and The Performance of Self. *International Journal of Human-Computer Studies*, 67.
- İşlek, N. (2009). Görsel Kültür ve Toplumsal Bellek Bağlamında Sayısal Fotoğraf Estetiği. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Kahraman, A. (2020). Yeni Medyada Çağında Akıllı Telefonlarda Fotoğraf. *Fine Arts (NWSAFA)*, 15(4), s. 233-241.
- Martyn, P. H. (2009). The Mojo In The Third Millennium. *Journalism Practice*, 3(2), 196-215.
- Önemli, S. (2019, 02 17). *iPhone ile çekilmiş en iyi filmler*. 18.07 2021 tarihinde Mediatrend: <https://mediatrend.mediamarkt.com.tr/iphone-ile-cekilmis-en-iyi-filmler/> adresinden alındı
- Özlu, M. (2019). Cep Telefonu Fotoğrafçılığı. *Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Fotoğraf Ana sanat Dalı (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. İstanbul.
- Özsoy, S. (2011). Türkiye’de Bilişim Teknolojisi ile Değişen Spor Gazeteciliği. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi* (42), 81-102.

- Sağlamtimur, Z. Ö. (2010). Dijital Sanat. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(3).
- Sağlamtimur, Z. Ö. (2011). *Fotoğrafçılık Tarihinde Teknik ve Kültürel Dönüşümler*. İstanbul: Ege Yayınları.
- Sağlamtimur, Z. Ö. (2017). Yeni Medya Sanatı ve Fotoğraf. *Anadolu Üniversitesi, Sanat & Tasarım Dergisi*, 7(2).
- Şener, G., & Özkoçak, Y. (2014). Sosyal Ağlarda Görünür Olmak: Facebook Fotoğraflarında Bireyin Kendini Sunum Stratejileri. C. B. Şener içinde, *Sosyal Medya ve Ağ Toplumu-2, Kültür, Kimlik, Siyaset*. İstanbul: Grafik Tasarım Yayınları.
- Yavuz, U. G. (2012, 04). Savaş Fotoğrafı Tarihinde Dijitalleşme Süreci Ve Fotoğrafik Etkisi, *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication- TOJDAC*, 2(2).
- Yaygın, M. (2010). *Sanat, Teknoloji, Bilim ve Fotoğraf*. İstanbul: Kalkedon Yayınları.

Görsel Kaynakçası

- Şekil 1. <https://kulturveyasam.com/fotografin-kisa-tarihi/>, E.T: 22.09.2021.
- Şekil 1.1. <https://www.art.com/products/p12067736-sa-i1500216/the-reflex-box-camera-obscura-by-johann-zahn-1685-from-the-history-of-the-camera-obscura.htm>, E.T: 22.09.2021.
- Şekil 2. <https://mymodernmet.com/first-photograph-photography-history/>, E.T: 22.09.2021.
- Şekil 2.1. <https://tr.wikipedia.org/wiki/Fotoğraf>, E.T: 22.09.2021.
- Şekil 4. <https://www.techtudo.com.br/noticias/noticia/2016/04/como-funciona-camera-dupla-do-celular-conheca-aposta-da-lg-e-huawei.html>, E.T: 22.09.2021.
- Şekil 5. <https://vn.trangcongnghe.com/tin-tuc-cong-nghe/171112-mach-ban-cach-chup-anh-phoi-sang-tren-iphone-dep-nhat.html>, E.T: 22.09.2021.
- Şekil 8. <https://support.apple.com/sv-se/HT207368>, E.T: 22.09.2021.
- Şekil 9. <http://www.yeniadimgazetesi.com/guncel/sosyal-medya-duzenlemesi-tamamlandi-h104669.html>, E.T: 22.09.2021.
- Şekil 10. <https://ijnet.org/en/story/incorporating-mobile-journalism-local-newsrooms>, E.T: 22.09.2021.
- Şekil 11. <https://malatyamegahaber.com/kutuphanede-o-an-mobil-fotografcilik-yarismasi/>, E.T: 22.09.2021.
- Şekil 12. <https://www.cnet.com/news/unsane-review-steven-soderbergh-anyone-can-make-a-movie-on-an-iphone/>, E.T: 22.09.2021.

The Final Stop of the Photography Adventure, Mobile Photography

Alahattin Kanlıoğlu (Asst. Prof. Dr.)

Gökhan Demirel (Res. Asst. Ph.D.)

Extended Abstract

This study touches on the details of mobile photography, which emerged as a result of technological developments as a result of the digitalized world. While technology has become the center of our daily lives, mobile phones, social media applications and the desire to share everything, which have made it indispensable, express themselves with photographs, while the tool used is mostly mobile phones. In the light of the data obtained, it is tried to reveal what kind of form mobile photography will take and how it will develop due to technological developments.

In the study, the developments in photography and photography, the forms of technology and the adaptation of people to technology in the period until mobile photography are mentioned in the light of scientific information, sources and researches.

In the study in which the literature was searched, the history of photography was mentioned and the stages it went through were scanned. These stages are taken from the Camera Obscura, which was invented for the development of the art of painting, which is the starting point of photography, and the period until the analog machines is explained. The new form of photography with technology is discussed in the context of digitalization. Then, in the light of informatics and optical developments, mobile photography, which represents the new photographic production method, has been transitioned. The relationship between mobile phones and mobile photography is discussed in the context of usage and production practices. For this purpose, quotations and compilations from expert writers, artists, domestic and foreign sources were examined contextually. While photography technology is discussed in chronological order, it has been mentioned how the information sector and social media applications, another technological result, shape people's desire to share in the digital period. In order to understand people's orientation to mobile photography and their purposes while sharing, the resources of experts in the field were also used.

The study, which is based on a qualitative research basis, has reached the reasons underlying the development of mobile photography. Accordingly, photography, which has been used throughout history as a mass media tool, has started to become the main element of communication in the digital era. Considering the rapid development of mobile photography in the context of the user, factors such as practicality, speed and ease of use draw attention. Mobile devices have become an indispensable part of daily life rather than being seen as an extra burden that users carry with them at all times. It has also eliminated the need for another device, as it contains features such as communication, access to information, entertainment and camera. Users have become able to do many things very quickly, including taking a photo and sharing it.

Although it is clear that photos taken with mobile phones have not yet reached DSLR cameras in terms of resolution and quality, they meet the needs of mobile photographers to a large extent. Because what the user is looking for in mobile photography is practicality

rather than quality. Because most of the photos taken with mobile phones are not taken for printing, but for sharing on social media accounts or keeping them in digital archives. The user wants to edit and share the photo he took instantly. Therefore, while people live in an age where speed and practicality are important, they use the tools brought by the age more frequently. Therefore, it is possible to attribute the preference of mobile photography to the features it offers to the user in millions of photographs produced every year.

This study presents a research on how mobile photography, which is still a new field and will be accepted and used by more people in the future, can develop. By examining the current data of mobile photography, it is aimed to predict how the future of mobile photography can be and how people's lives can be more shaped.

Looking at the development of mobile phones and cameras in the last ten years, or the point they have reached today, it seems that mobile photography will increase in popularity in the future. Because it can be predicted that future technologies will include more cameras, better quality lenses or smarter artificial intelligence in mobile phones for the development of mobile photography.

Keywords: Communication, Photography, Mobile Photography, History of Photography.

Bu makale **intihal tespit yazılımlarıyla** taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir.

This article has been scanned by **plagiarism detection softwares**. No plagiarism detected.

Bu çalışmada "**Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi**" kapsamında uyulması belirtilen kurallara uyulmuştur.

In this study, the rules stated in the "**Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive**" were followed.

Yazarların çalışmadaki **katkı oranları** eşittir.

The authors' **contribution rates** in the study are equal.

Çalışma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile **çıkar çatışması** bulunmamaktadır.

There is no **conflict of interest** with any institution or person within the scope of the study.